

Sygn. akt I Ca 348/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Antoni Smus

SSO Katarzyna Powalska

SSR Przemysław Majkowski

Protokolant : Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2013 r. w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. B.

przeciwko Skarbowi Państwa – Szefowi (...) Zarządu (...) w B.

o ochronę naturalnego środowiska człowieka

na skutek apelacji powoda i pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku z dnia 23 maja 2013 r. sygnatura akt I C 350/12

1. **z apelacji powódki uchyla zaskarżony wyrok w punktach 1 i 2 sentencji w zakresie roszczenia o odszkodowanie w kwocie 15.000 złotych z odsetkami z tytułu kosztów rewitalizacji akustycznej budynku mieszkalnego posadowionego na działce powódki oznaczonej numerem (...) oraz w punktach 3 i 4 w całości i przekazuje sprawę w zakresie objętym uchYLENIEM do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łasku wraz z rozstrzygnięciem o kosztach procesu za obie instancje;**
2. **oddala apelację powódki w pozostałym zakresie;**
3. **oddala apelację pozwanego w całości.**

Sygn. akt I Ca 348/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Łasku zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - Szefa (...) Zarządu (...) w B. na rzecz powódki K. B. kwotę 11.276,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty, oddając powództwo w pozostałym zakresie. Sąd nie obciążył powódki kosztami procesu od oddalonej części powództwa i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Łasku kwotę 2.035,96 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach i wnioskach:

Powódka K. B. jest w 4/6 częściach współwłaścicielem nieruchomości położonych w miejscowości C., gmina B., stanowiących działki gruntu oznaczone numerami ewidencyjnymi (...) o łącznej pow. 3,0363 ha, dla których w Sądzie Rejonowym w Łasku prowadzona jest księga wieczysta Kw nr (...). Na terenie działki nr (...) usytuowane są budynki gospodarcze oraz zamieszkiwany przez powódkę budynek mieszkalny murowany, kryty papą, ocieplony styropianem i otynkowany. Znajdują się w nim trzy izby, łazienka oraz korytarz. Okna budynku są drewniane.

Należące do powódki nieruchomości położone są w okolicy lotniska wojskowego w Ł.. Wskutek hałasu związanego z funkcjonowaniem lotniska powódka posiada ograniczone możliwości sposobu korzystania z nieruchomości. Hałas ten słyszalny jest na zewnątrz, jak i wewnątrz domu przy zamkniętych oknach, a częstotliwość i pora lotów jest różna. Podczas przelotu samolotu występujący hałas zagłusza rozmowy telefoniczne czy dźwięk telewizora.

Hałas emitowany przez lotnisko przekracza dopuszczalny poziom dźwięku, w związku z czym w dniu 09 lutego 2010 roku Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę Nr (...)w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania lotniska Ł., która weszła w życie dnia 11 kwietnia 2010 roku. Należące do powódki nieruchomości znalazły się w obszarze ograniczonego użytkowania strefy A (podobszar, którego granicę wewnętrzną wyznacza granica terenu lotniska, a zewnętrzną - izolinia równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy wyrażonego wskaźnikiem hałasu $L A_n = 50$ dB).

Sąd Rejonowy podał, że działki nr (...) mają charakter rolniczy i utworzenie strefy ograniczonego użytkowania nie wpłynęło na zmianę ich przeznaczenia oraz sposobu użytkowania. Natomiast nieruchomość powódki stanowiąca część działki nr (...), w pasie od drogi na głębokości 60 m, przed utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego (na dzień 11 kwietnia 2010 roku), była położona na terenie przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową. Tylna część działki nr (...), znajdująca się za budynkiem gospodarczym, jest uprawiana rolniczo. Ze względu na położenie nieruchomości w strefie ograniczonego użytkowania (strefa A) powódka utraciła możliwość przeznaczenia jej pod zabudowę mieszkaniową.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubytek wartości nieruchomości dotyczy jedynie nieruchomości gruntowych zabudowanych budynkami mieszkalnymi. Utrata wartości rynkowej nieruchomości powódki tj. zabudowanej części działki nr (...), w wyniku wejścia w życie z dniem 11 kwietnia 2010 roku uchwały Sejmiku Wojewódzkiego Nr (...)z dnia 9 lutego 2010 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego Ł. (według stanu na dzień 11.04.2010 r.) i cen na dzień 10 grudnia 2012 roku, wyniosła 10.000 zł. Niezbędny zakres robót budowlanych celem zapewnienia właściwej izolacyjności akustycznej pomieszczeń i prawidłowej wentylacji budynku powódki w miejscu jego położenia na obszarze ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego, zgodnie z przepisami prawa i polskimi normami objął: wymianę okien w dwóch pokojach na okno izolacyjności 31 dB, montaż w pokojach odpowiednich nawiewników ściennych, montaż w kuchni stosownego nawiewnika ściennego ciśnieniowego.

Ocena wypadkowej izolacyjności akustycznej zewnętrznych przegród budowlanych w budynku domu powódki według stanu na dzień 11 kwietnia 2010 roku i dla poziomu hałasu powodowanego działaniami lotniska wojskowego, z uwzględnieniem opracowania stanowiącego postawę utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wprowadzonego uchwałą Sejmiku Województwa (...) z dnia 09 lutego 2010 r., nr (...)wykazała, że zgodnie z Polską Normą przegrody zapewniały właściwą ochronę pomieszczeń dla dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Z poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń wynika, że według stanu budynku mieszkalnego na dzień 11 kwietnia 2010 r., koszt robót budowlanych, mających na celu poprawę izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych wynosi 6.914 zł.

W dniu 03 kwietnia 2012 roku powódka skierowała do pozwanego przesądowe wezwanie do zapłaty odszkodowania. Pozwany odmówił uznania zgłoszonych roszczeń.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, opinii: biegłego, zeznań powódki, a także na podstawie tych twierdzeń stron, które nie zostały zakwestionowane w toku postępowania przez strony (art. 230 kpc).

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powódki o dopuszczenie dowodu z opinii: kolejnych innych biegłych z tej samej dziedziny zgłoszony na okoliczności które były już przedmiotem przeprowadzonego postępowania dowodowego. Bardzo szczegółowo Sąd a quo odniósł się do przydatności pisemnej i ustnej opinii biegłych rzeczoznawców majątkowych w zakresie roszczenia obejmującego utratę wartości nieruchomości. Podzielił pogląd ferowany przez biegłych tak co do metodologii, jak arytmetycznej strony opinii. Zaakceptował zastosowaną przez biegłych metodę porównania parami wraz z przyjętym do tego celu materiałem porównawczym. Wskazał jednocześnie, że biegli nie mogli zastosować metody korygowania ceny średniej albowiem wymaga ona posiadania co najmniej kilkunastu transakcji, których na lokalnym rynku nie ma w takiej ilości. Przedmiotem porównania były wyłącznie transakcje rynku (...).

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd pierwszej instancji rozstrzygając kwestię zasadności roszczenia powódki wskazał, iż zgodnie z treścią art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 roku Nr 25, poz. 150 z późn. zm), w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę. Szkada natomiast obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Wprowadzenie uchwały Nr (...) spowodowało zmianę możliwości zagospodarowania nieruchomości powódki w części dotyczącej działki nr (...) w pasie od drogi na głębokości 60 m, która to przed utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego była położona na terenie przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową. Ubytek wartości rynkowej nieruchomości wyniósł na dzień 10 grudnia 2012 r. 10.000 zł, a koszt robót budowlanych, mających na celu poprawę izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych budynku mieszkalnego powódki - 6.914 zł. Wobec tego Sąd Rejonowy uznał, iż powódce przysługuje od pozwanego odszkodowanie w kwocie 11.276,00 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu. Zważywszy, że roszczenia powódki ograniczały się do jej udziału we współwłasności tj. 4/6 całości Sąd zasądził na rzecz powódki kwotę 6.667 zł (10.000 x 4/6) tytułem odszkodowania za ubytek wartości oraz kwotę 4.609 zł (6.914,29 zł x 4/6) O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania powódki kosztami postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało zaskarżone przez powódkę i pozwanego apelacją.

Powódka zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo (w zakresie pkt. 1 wyroku) ponad kwotę 11.276 złotych tytułem odszkodowania w zakresie do kwoty 30.000 złotych,

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzuciła:

I. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 129 ust. 1 i 2 w zw. z art. 136 ust. 3 ustawy prawo ochrony środowiska poprzez błędną jego wykładnię polegającą na zasądzeniu kwoty odszkodowania z tytułu utraty wartości nieruchomości i kosztów robót budowlanych mających na celu poprawienie izolacyjności akustycznej budynku powódki w wysokości 11.276 złotych, podczas gdy jest to kwota zaniżona i nieodzwierciedlająca pełnego zakresu uszczerbku w majątku powódki,

II. naruszenie prawa procesowego mające wpływ na treść wyroku tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie dowodów tj.: oparciu rozstrzygnięcia na wadliwej opinii biegłych rzeczoznawców majątkowych K. R. i R. D., pomimo iż zarówno opinia pisemna jak i ustna zawierają liczne wady i nieścisłości, a ponadto dotyczą zasadniczo terenów okolicy lotniska w K. i nie uwzględniają uwarunkowań i specyfiki lokalnego rynku nieruchomości oraz właściwości przedmiotowej działki, a tym samym są nie przydatne w niniejszym stanie faktycznym,

- art. 217 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c. art. 278 § 1 k.p.c. i art. 286 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu wyceny nieruchomości oraz biegłego ds. budownictwa i ochrony akustycznej, a także o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego akustyka pomimo, iż w przedmiotowej sprawie zaistniała konieczność dokonania pomiarów hałasu na nieruchomości powódki, zbadania izolacyjności akustycznej

przegród budowlanych, a także zweryfikowania tez biegłych (...) i R. zarówno w zakresie kosztów izolacji akustycznej i utraty wartości nieruchomości, na gruncie uwarunkowań lokalnego rynku nieruchomości,

III. na podstawie art. 381 k.p.c. wnoszę o dopuszczenie dowodu z:

- opinii nowego biegłego z zakresu wyceny nieruchomości oraz ds. budownictwa i ochrony akustycznej na okoliczność ustalenia spadku wartości nieruchomości należących do powódki oraz wyceny i określenia zakresu prac koniecznych do przeprowadzenia w celu zapewnienia właściwej izolacji akustycznej w/w budynków,

Przy takich zarzutach skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki:

a) kwoty 15.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za ograniczenie sposobu korzystania i zmniejszenie wartości należących do powódki w 4/6 udziału nieruchomości znajdujących się na terenie obszaru ograniczonego użytkowania wprowadzonego uchwałą Sejmiku Województwa (...) z dnia 9 lutego 2010 r. nr(...)- w zakresie nieruchomości położonej w C. składającej się z działek o nr ewidencyjnym: (...) dla której Sąd Rejonowy w Łasku V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr KW (...),

b) kwoty 15.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania w wysokości koniecznych kosztów rewitalizacji akustycznej budynku mieszkalnego posadowionego na terenie działki oznaczonej nr ewidencyjnym (...), wchodzącej w skład nieruchomości, dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Łasku V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr KW (...), zgodnie z wymogami uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 9 lutego 2010r. nr(...),

c) kosztów postępowania przed Sądem drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Ewentualnie skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do sądu pierwszej instancji celem ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego.

Pozwany zaskarżył wyrok w całości i zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 379 ust.5) k.p.c. poprzez wydanie wyroku mimo nie rozstrzygnięcia zażalenia strony pozwanej na postanowienie o Sądu Rejonowego w Łasku z dnia 26 kwietnia 2013 roku w przedmiocie przyznania wynagrodzenia biegłego za sporządzenie opinii w niniejszej sprawie. Uchybienie te zdaniem pozwanego ma wpływ na treść wyroku Sądu Rejonowego w szczególności w zakresie prawidłowego rozliczenia kosztów procesu;

2. niewłaściwe nałożenie na pozwanego, który jest jednostką organizacyjną Ministerstwa Obrony Narodowej obowiązku zwrotu kosztów procesu, wbrew treści art. 94 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych;

3. naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 321 k.p.c. poprzez zasądzenie odsetek od żądanej kwoty za okres przed wytoczeniem powództwa zamiast od daty wydania orzeczenia.

Przy takich zarzutach skarżący wniósł o stwierdzenie nieważności postępowania w związku z naruszeniem art.379 ust.5 k.p.c., zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez ustalenie terminu początkowego płatności zasądzonych tym wyrokiem odsetek na dzień 23 maja 2013 roku, o zmianę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w przedmiocie zwolnienia powódki od ponoszenia kosztów postępowania, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki zasługuje na uwzględnienie jedynie w części, a apelacja pozwanego jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Oceniając trafność zgłoszonych przez powódkę zarzutów w pierwszej kolejności odnieść się należy do tych, które dotyczą obrazy prawa procesowego. Za bezzasadny uznać należało zarzut sprowadzający się do naruszenia normy art. 233 k.p.c., gdyż Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej, swobodnej, a nie dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. „Ramy swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1) wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego" (zob. wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, Lex nr 41437; wyrok SA w Szczecinie z dnia 17 września 2008 r., I ACa 1195/06, Lex nr 516569; J. Klich-Rump, Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia sądowego w procesie cywilnym, Warszawa 1977, s. 135). Podniesiony przez apelującego w tym zakresie zarzut mógłby być uwzględniony jedynie wówczas, gdyby wykazano, że zebrane dowody w części zostały ocenione w sposób rażąco wadliwy, sprzeczny z zasadami logiki bądź doświadczenia życiowego. Tego zaś apelująca nie dowiodła, a jej twierdzenia są wyrazem własnej oceny dowodów i własnej wersji stanu faktycznego, sprzecznego z ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Skarżąca zakwestionowała w apelacji prawidłowość sporządzonych przez biegłych opinii i wniosków z nich płynących. Opinia biegłego podlega ocenie na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów, zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98). Specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się zatem w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Odwołanie się do tych kryteriów oceny stanowi wystarczające i należyte uzasadnienie przyczyn uznania opinii biegłych za przekonujące (wyrok Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2005 r. II CK 572/04, lex nr 151656).

Z tej przyczyny formułowane przez skarżącą argumenty odnoszące się do opinii biegłych, zarzucające ich wadliwość oraz nieprzydatność uznać należało za bezzasadne. Ustalając wartość stanowiącej własność powódki działki w aspekcie roszczenia o odszkodowanie z tytułu utraty jej wartości rynkowej, biegli dokonali zestawienia transakcji nieruchomości podobnych, biorąc pod uwagę 9 przypadków . Nie można zgodzić się ze skarżącą, że bardziej wskazane w tym przedmiocie byłoby zastosowanie metody skorygowanej ceny średniej, zamiast metody porównywania parami. Jak wynika z uzupełniającej opinii przedstawionej przez biegłego K. R. na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2013 r., w celu ustalenia wartości nieruchomości przyjęto do porównania transakcje nieruchomości najbardziej podobnych, a ich ilość na przedmiotowym terenie była niewielka. Nie mogła zostać zastosowana metoda korygowania ceny średniej, gdyż wymaga uwzględnienia kilkunastu transakcji. Ubytek spadku wartości nieruchomości wynikającego z utworzenia w okolicach Ł. strefy ograniczonego użytkowania ustalono odwołując się do wyników analiz przeprowadzonych w przedmiocie spadku wartości nieruchomości na terenie obszaru ograniczonego użytkowania dla P. – K.. Badania te, przeprowadzone na terenie Polski mogły stanowić punkt odniesienia w zakresie problematyki ubytku spadku wartości nieruchomości w związku z utworzeniem strefy ograniczonego użytkowania. Obie strefy mają wiele podobnych cech, pozwalających na przełożenie wyników analiz na realia niniejszej sprawy, uwzględniając jej specyfikę. Granice zewnętrzne, obszar stref są takie same w Ł. i na K., ponieważ zostały utworzone na tej samej podstawie prawnej i obowiązuje na nich ta sama norma hałasu od 45 decybeli, a w porze nocnej i 45 decybeli. Obliczenie wartości nieruchomości nastąpiło natomiast wyłącznie w oparciu o rynek (...), przy uwzględnieniu jego specyfiki.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., jako że uzasadnienie pisemne zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie elementy wynikające z tej normy – ma jedynie strictly polemiczny charakter i nie może odnieść zamierzonego przez skarżącą skutku.

Niezasadny jest przy tym zarzut naruszenia prawa procesowego przez oddalenie wniosku powódki o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu wyceny nieruchomości. Wnioski opinii biegłego są dla Sądu jasne,

kategoryczne i przekonujące. W związku z tym, że opinie czynią zadość tym wymogom, to pozwala uznać znaczące dla istoty sprawy okoliczności za wyjaśnione, i nie zachodzi potrzeba dopuszczania dowodu z dalszej opinii (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 1974 r., II CR 638/74, OSP 1975/5/108). Do wskazanych kryteriów oceny z dowodu z opinii biegłego skarżąca nie nawiązała, gdy podjęła polemikę z wnioskami opinii biegłych majątkowych K. R. i R. D.. Zasadnie zatem Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu wyceny nieruchomości.

Przechodząc do dalszych rozważań na temat zasadności zaskarżonego rozstrzygnięcia z punktu widzenia podniesionych przez skarżącą zarzutów stwierdzić należy, że w zakresie roszczenia o odszkodowanie z tytułu koniecznej rewitalizacji akustycznej Sąd Rejonowy w Łasku wydając wyrok nie rozpoznał istoty sprawy. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że nierozpoznanie istoty sprawy odnosi się do roszczenia będącego podstawą powództwa i zachodzi wówczas, gdy Sąd nie zbadał podstawy materialnej pozwu, jak też skierowanych do niego zarzutów merytorycznych i w swoim rozstrzygnięciu nie odniósł się do tego, co jest przedmiotem sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002, IV CKN 1298/00, LEX nr 80271, wyrok SN z dnia 23 września 1998r. II CKN 897/97, OSNC 1999/1/22). Rozpoznanie istoty sprawy łączy się - mówiąc najogólniej - z rozważeniem oraz oceną poddanych przez strony pod osąd żądań i twierdzeń.

W niniejszej sprawie powódka obok żądania stosownej kwoty tytułem obniżenia wartości nieruchomości, zażądała również kwoty 25.000,00 zł tytułem kosztów rewitalizacji akustycznej zamieszkiwanego przez nią budynku w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego. Z analizy zarówno akt sprawy jak i uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego wynika, że niezbędne dla rozstrzygnięcia tej części żądania okoliczności nie zostały należycie wyjaśnione. Sąd Rejonowy wprawdzie dopuścił dowód z opinii biegłych w dziedzinie akustyki na okoliczność ustalenia zakresu i rodzaju prac budowlano – instalacyjnych koniecznych do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego budynku mieszkalnego powódki (por. postanowienie – k.122), jednakże w konsekwencji dowodu tego nie przeprowadził, a ustaleń w tym przedmiocie dokonał na podstawie opinii biegłych z zakresu szacowania i wyceny nieruchomości. Wskazać jednak należy, że biegli R. D. i K. R. nie posiadają wiedzy z dziedziny akustyki, a swoje wnioski w zakresie natężenia hałasu na nieruchomości powódki oparli jedynie na przewidywanym poziomie hałasu, który został zmierzony i obliczony w opracowaniu Biura (...) - ex Sp. z o.o. z czerwca 2007 roku – „Pomiary hałasu lotniczego do środowiska na terenie JW. (...) Ł. oraz rejonie zabudowy mieszkaniowej podczas planowanych lotów F16”. Pomiary te zostały przeprowadzone zanim utworzono wokół lotniska wojskowego w Ł. strefę ograniczonego użytkowania. Wówczas też nie stacjonowały tam samoloty myśliwskie i transportowe sił powietrznych USA, a i liczba samolotów polskich była mniejsza. Obecnie zatem realia w porcie lotniczym w Ł. znacząco różnią się od tych przewidywanych w 2007 roku tj. w dacie sporządzenia opracowania przez Biuro (...). Tym samym nie sposób uznać za miarodajne ustalenia dotyczące przewidywanego tam poziomu hałasu. Ustalenie zaś tego poziomu w sposób pewny, było w ocenie Sądu Okręgowego, niezbędne dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy w zaskarżonej części. Jedynie bowiem poprzez ustalenia rzeczywistego natężenia hałasu na nieruchomości powódki, było możliwym rozważenie czy koniecznym jest wykonanie tam robót budowlanych mających na celu poprawę akustyczną budynku. W tym celu Sąd pierwszej instancji winien zatem zasięgnąć opinii specjalisty z dziedziny akustyki, gdyż jak sam słusznie zauważył uciążliwość hałasu powinna wynikać z pomiarów jego natężenia nie zaś z subiektywnych odczuć powódki czy świadków.

Brak istotnych ustaleń mogących stanowić podstawę rozstrzygnięcia o żądaniach powódki w zaskarżonej części i nierozpoznanie tym samym istoty sporu musi skutkować wydaniem orzeczenia kasatoryjnego przewidzianego w art. 386 § 4 k.p.c. Z uwagi na granice zaskarżenia, Sąd uchylił zakwestionowane rozstrzygnięcie w punktach 1 i 2 sentencji w zakresie roszczenia o odszkodowanie w kwocie 15.000 zł z tytułu kosztów rewitalizacji akustycznej budynku.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien przeprowadzić dowód z opinii biegłego akustyka celem zbadania rzeczywistego poziomu hałasu na nieruchomości powódki. Dopiero w oparciu o takie ustalenia Sąd winien zasięgnąć opinii biegłego z zakresu budownictwa w celu ustalenia zakresu i rodzaju prac budowlano – instalacyjnych koniecznych do zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego budynku mieszkalnego powódki.

W pozostałym zakresie apelacja powódki jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Odnosząc się do apelacji pozwanego, stwierdzić należy, że sformułowane przez niego zarzuty są chybione. W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie nie doszło do naruszenia normy art. 379 pkt. 5 k.p.c. Jako podstawę zarzutu skarżący wskazywał wydanie wyroku w sytuacji nie rozstrzygnięcia zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego o przyznaniu biegłemu K. N. wynagrodzenia za sporządzenie opinii. W kontekście tego zarzutu trzeba pierwotnie podnieść, iż utrwalony wydaje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, zgodnie z którym pozbawienie strony możliwości obrony jej praw polega na tym, że z powodu wadliwych czynności procesowych sądu lub strony przeciwnej nie mogła ona brać udziału nie tylko w toku całego postępowania ale także w istotnej jego części, przy czym chodzi o całkowite faktyczne pozbawienie możliwości obrony (por. postanowienie S.N. z dnia 28 listopada 2002 r., II CKN 399/01, Lex nr 19607). Przy tym ocena czy doszło do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw powinna być dokonywana przez pryzmat okoliczności konkretnej sprawy. Przyjmuje się więc, że o nieważności postępowania z tej przyczyny nie może być mowy, gdy strona na skutek własnego działania z przysługujących jej uprawnień procesowych nie skorzystała. Zatem dokonując analizy czy doszło do nieważności postępowania trzeba w pierwszej kolejności ustalić, czy doszło do naruszenia przepisów postępowania, następnie czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w procesie, a niezależnie od tego, czy pomimo zaistnienia tych okoliczności strona mogła bronić swoich praw. Okoliczność nie rozpoznania do czasu wydania wyroku zażalenia na wysokość przyznanego biegłemu wynagrodzenia za sporządzenie opinii uzupełniającej nie ma znaczenia dla oceny trafności zaskarżonego wyroku, ponieważ rozstrzygnięcie w tym zakresie może być brane pod uwagę następnie przy rozpoznawaniu apelacji, obejmującej także koszty całego postępowania, co też w niniejszej sprawie miało miejsce. W tym kontekście zatem Sąd Okręgowy nie znajduje podstaw do uwzględnienia zarzutu nieważności postępowania z powodu pozbawienia apelującego możliwości obrony jego praw.

Nie można również zgodzić się ze skarżącym w zakresie, w jakim kwestionuje obciążenie go, jako jednostkę Skarbu Państwa, obowiązkiem zwrotu kosztów procesu, zarzucając naruszenie art. 94 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zgodnie z którym Skarb Państwa nie ma obowiązku uiszczania opłat. Przesłanki tego podmiotowego zwolnienia są zrozumiałe, ponieważ beneficjent opłaty nie może jednocześnie wystąpić w roli zobowiązanego. Zwolnienie to dotyczy jedynie opłaty sądowej, a nie poniesionych w sprawie kosztów globalnych, podlegających rozliczeniu w orzeczeniu kończącym postępowanie, w związku z czym obciążenie pozwanego kosztami procesu co do zasady, w kontekście podniesionego zarzutu, jest dopuszczalne.

Nie zasługuje na uwzględnienie także zarzut dotyczący roszczenia odsetkowego, zważywszy na skierowanie do pozwanego wezwania do zapłaty odszkodowania w wysokości objętej następnie pozwem w sprawie, jeszcze przed skierowaniem go na drogę procesu. W piśmie z dnia 3 kwietnia 2012 roku K. B. żądała odszkodowania, którego zakres obejmował kwoty wskazane następnie w pozwie. Tym samym na dzień wniesienia pozwu roszczenie było przeterminowane, co uzasadnia dochodzenie od tej daty zasądzenia odsetek.

Z tych powodów apelacja pozwanego jako bezzasadna podlegała w całości oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.